

КУРСОВЕ ТА ДИПЛОМНЕ ПРОЕКТУВАННЯ У ФОРМУВАННІ ГОТОВНОСТІ БАКАЛАВРІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 181 «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Білик О.А., канд. техн. наук, доц.
Кочубей-Литвиненко О.В., канд. техн. наук, доц.
Національний університет харчових технологій, м. Київ

Одним із чинників, що сприяють сталому розвитку економіки України та харчової промисловості зокрема, є зростання рівня конкурентоспроможності вітчизняних товарів і підприємств на зовнішньому та внутрішньому ринках. Рішенням зазначеної проблеми є впровадження енерго- і ресурсоощадних виробництв, що забезпечують отримання продукції високої якості. Але це можливо лише за умови активізації підготовки фахівців, компетенції яких ґрунтуються на принципах проектування нових та удосконалення існуючих технологій харчових виробництв. Готовність до професійної діяльності здобувача вищої освіти полягає в його здатності до розробки нових наукоємних видів харчових продуктів, що має базуватися на сучасних досягненнях хімії, біохімії, мікробіології, нутриціології, а також технології комп'ютерного проектування з урахуванням множини обмежень та рекомендацій технологічного, технічного, екологічного, економічного, ергономічного та соціального характеру. Найголовніша роль у формуванні готовності здобувача до професійної діяльності належить курсовому і дипломному проектуванню, яке вимагає комплексного підходу до вирішення інженерних, технологічних проблем і завдань, під час виконання яких потрібно вміти застосовувати отриманні теоретичні знання, розрахунково-графічні навички самостійної роботи тощо. Під час навчального проектування відбувається одночасна перевірка знань, їх повторення, поглиблення і систематизація з формуванням вміння застосовувати отриманні знання для вирішення конкретних інженерних, технологічних задач, практичної їх реалізації через розроблення технологій харчових продуктів, рекомендацій щодо покращання їх якості, розширення асортименту, розроблення нормативної документації тощо. Навчальне проектування дозволяє здобувачу вищої освіти пройти всі ланки формування розумових дій, засвоїти як алгоритм стандартної проектної діяльності з сучасними методами, організаційними формами, засобами інженерно-технологічного проектування, формуванням системно-цілісного бачення суті проектних процедур, так і креативну діяльність, спрямовану на модернізацію існуючих об'єктів виробництва,

технологій, обладнання, підходів до організації виробництва, просування продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках. При цьому слід враховувати, що ефективність дипломного і курсового проектування великою мірою залежить від правильності вибору спрямування, тематики і завдання роботи. Які, в свою чергу, мають враховувати, з одного боку, регіональні і національні потреби, тенденції розвитку світового ринку продукції і відповідних галузей, а, з іншого, індивідуальні особливості кожного студента, рівень його можливостей і професійні інтереси, місце проходження практики і майбутнього працевлаштування. Тому тематика, структурно-змістова і організаційно-процесуальна сторони навчального проектування мають, певною мірою, бути мобільними, що дозволить забезпечити оптимізацію процесу оволодіння професійними компетенціями, покращити мотиваційну, когнітивну, операційну, інформаційну та емоційно-вольову компоненту, забезпечити готовність випускника до професійної діяльності на підприємстві.

Під час формування тематик дипломного і курсового проектування важливим є залучення до формулювання теми і розробки технічного завдання здобувачів вищої освіти та роботодавців. На цьому етапі необхідним є акцентування проблеми, на вирішення якої буде спрямована робота, обґрунтування актуальності і практичної значимості очікуваних та прогнозованих результатів. На активізацію та покращання навчально-пізнавальної діяльності під час курсового та дипломного проектування позитивно впливає: відведення частини роботи, що передбачатиме самостійний вибір напрямків і методик наукових досліджень, розрахунків; використання спеціалізованого програмного забезпечення. Важливою складовою підготовки здобувачів вищої освіти є захист кваліфікаційної роботи, який має показати комунікативні здібності, вміння захищати та обґрунтовувати прийняті рішення перед профільними фахівцями із провідних підприємств галузі та викладачами. Публічний захист роботи має за мету показати готовність випускника працювати у професійному середовищі, та допомагає адаптації до виробничих умов і виконуваних обов'язків. Отже, необхідною умовою підвищення рівня готовності випускника до проектної діяльності є раціональна організація курсового і дипломного проектування для посилення мотивації здобувачів вищої освіти до навчально-пізнавальної і майбутньої професійної діяльності, розвитку системного технологічного, технічного мислення, створення умов для розкриття творчого, креативного потенціалу, формування навиків до колективної роботи тощо.